

Bruselj, 24. avgust 2022
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0252 (NLE)

11896/22
ADD 1

ASIE 60	TELECOM 344
COASI 131	RECH 471
CONOP 75	CLIMA 407
COTER 208	ENER 401
POLCOM 99	TRANS 535
SUSTDEV 145	TOUR 56
PI 104	EDUC 293
GENDER 135	CULT 88
JAI 1101	ENV 810
MIGR 234	POLMAR 46
COHAFA 79	SAN 489
COHOM 91	AGRI 380
CODRO 1	EMPL 311
COMPET 657	STATIS 36

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	24. avgust 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 425 final - ANNEX
Zadeva:	PRILOGA k Predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Okvirnega sporazuma o obsežnem partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Kraljevino Tajsko na drugi strani v imenu Evropske unije

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 425 final - ANNEX.

Priloga: COM(2022) 425 final - ANNEX

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 23.8.2022
COM(2022) 425 final

ANNEX

PRILOGA

k

Predlogu sklepa Sveta

o sklenitvi Okvirnega sporazuma o obsežnem partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Kraljevino Tajsko na drugi strani v imenu Evropske unije

PRILOGA

OKVIRNI SPORAZUM
O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU
MED EVROPSKO UNIJO
IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
TER KRALJEVINO TAJSKO NA DRUGI STRANI

EVROPSKA UNIJA, v nadaljnjem besedilu: Unija ali EU,

in

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

države članice Evropske unije, v nadaljnjem besedilu: države članice,

na eni strani,

ter

KRALJEVINA TAJSKA, v nadaljnjem besedilu: Tajska,

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu: pogodbenici, STA SE –

OB UPOŠTEVANJU tradicionalnih prijateljskih vezi med pogodbenicama ter tesnih zgodovinskih, političnih in gospodarskih povezav med njima,

ZARADI posebnega pomena celovite narave medsebojnih odnosov,

OB PONOVI POTRDITVI svoje zavezanosti demokratičnim načelom ter človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, ki jo je 10. decembra 1948 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: GSZN), in drugih ustreznih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah;

OB PONOVI POTRDITVI svoje zavezanosti načelom pravne države in dobrega javnega upravljanja ter želje po spodbujanju gospodarskega in družbenega napredka svojih narodov ob upoštevanju zahtev glede varstva okolja in načel trajnostnega razvoja ter agende za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejete z resolucijo GSZN št. 70/1 z dne 25. septembra 2015;

OB PRIZNAVANJU statusa Tajske kot države v razvoju in ob upoštevanju ustrezne stopnje razvoja pogodbenic,

OB PRIZNAVANJU potrebe po spodbujanju konceptov in ciljev neširjenja orožja in razoroževanja prek ustreznih mednarodnih in regionalnih instrumentov, da bi se zoperstavili nevarnosti, ki jo predstavlja orožje za množično uničevanje. Soglasno sprejetje Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: VSZN) 1540 (2004) poudarja zavezanost celotne mednarodne skupnosti boju proti širjenju takega orožja. Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel Strategijo proti širjenju orožja za množično uničevanje, Svet Evropske unije pa je 17. novembra 2003 sprejel politiko Evropske unije o vključevanju politike neširjenja orožja v odnose Unije s tretjimi državami. Tajska je kot članica Združenja držav jugovzhodne Azije (v nadaljnjem besedilu: ASEAN) med ustanovnimi podpisnicami Pogodbe o območju brez jedrskega orožja v jugovzhodni Aziji, podpisane 15. decembra 1995 v Bangkoku;

KER pogodbenici priznavata povezave med razoroževanjem, nadzorom nad orožjem, mirom in varnostjo in razvojem ter ugotavljata, da lahko tesnejše sodelovanje med njima pri spodbujanju izvajanja ustreznih mednarodnih instrumentov vodi k napredku pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja ZN in k varnejšemu svetu;

KER pogodbenici menita, da terorizem ogroža svetovno varnost, ter želita okrepiti dialog in sodelovanje v boju proti terorizmu v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta Združenih narodov, zlasti resolucijo VSZN 1373 (2001), ponovno potrjujeta, da sta spoštovanje človekovih pravic za vse in pravna država temeljna podlaga za boj proti terorizmu;

OB PONOVNİ POTRDITVI, da najtežja hudodelstva, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, ne smejo ostati nekaznovana, ter da se mora njihov učinkovit pregon zagotoviti z ukrepi, sprejetimi na nacionalni ravni, in z izboljševanjem sodelovanja na svetovni ravni;

OB PONOVNİ POTRDITVI odločenosti za boj proti najtežjim mednarodnim hudodelstvom;

OB PRIZNAVANJU pomembne vloge Sporazuma o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo ter Indonezijo, Malezijo, Filipini, Singapurjem in Tajsko – državami članicami ASEAN, podpisanega 7. marca 1980, ter poznejših pridružitvenih protokolov;

OB PRIZNAVANJU pomembne vloge, ki jo ima krepitev obstoječih odnosov med pogodbenicama za povečanje medsebojnega sodelovanja, ter njune skupne volje za krepitev, poglobitev in razvejanje njunih odnosov na področjih skupnega interesa na podlagi spoštovanja suverenosti, enakosti, nediskriminacije, spoštovanja naravnega okolja in vzajemne koristi,

OB PRIZNAVANJU, da si Tajska in Evropska unija skupaj prizadevata za uresničitev z viri gospodarnega, vključujočega, inovativnega, zelenega gospodarstva brez emisij ter da lahko izmenjava izkušenj pri izvajanju njunih notranjih politik izboljša njune rezultate in pospeši doseganje ciljev trajnostnega razvoja ZN;

OB IZRAŽANJU svoje polne zavezanosti spodbujanju trajnostnega razvoja v vseh njegovih razsežnostih, vključno z varstvom okolja in učinkovitim sodelovanjem v boju proti podnebnim spremembam ter učinkovitim izvajanjem Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), sprejete 9. maja 1992 v Riu de Janeiru, in Pariškega sporazuma, sprejetega 12. decembra 2015 v Parizu, ter učinkovitemu spodbujanju in izvajanju mednarodno priznanih delovnih in socialnih standardov;

OB ZAGOTAVLJANJU, da ni pri tem nihče prezrt;

OB POUDARJANJU pomena poglobitve odnosov in sodelovanja na področjih, kot so migracije;

OB POTRDITVI želje po krepitvi sodelovanja med pogodbenicama, ki temelji na skupnih vrednotah in vzajemni koristi ter je v celoti v skladu z dejavnostmi iz regionalnega okvira;

OB PRIZNAVANJU pomembne vloge, ki jo pogodbenici pripisujeta načelom in pravilom, ki urejajo mednarodno trgovino, zlasti tistim iz Marakeškega sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o STO), podpisanega 15. aprila 1994 v Marakešu, ter potrebe po pregledni in nediskriminatorni uporabi teh načel in pravil;

OB UGOTAVLJANJU, da določbe prihodnjih specifičnih sporazumov, ki bi se jih pogodbenici odločili skleniti v okviru tega sporazuma, na področju svobode, varnosti in pravice, in bi jih EU sklenila v skladu z naslovom V tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije, ne bi zavezovale Irske, razen če EU skupaj z Irsko glede na njene prejšnje dvostranske odnose Tajsko uradno obvesti, da so taki specifični sporazumi postali zavezujoči za Irsko kot del EU v skladu s Protokolom št. 21 o stališču Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije. Podobno velja, da vsi naknadni notranji ukrepi EU, ki bi bili sprejeti v skladu z zgoraj omenjenim naslovom V za izvajanje tega sporazuma, ne bi zavezovali Irske, razen če ta uradno sporoči, da želi sodelovati pri takšnih ukrepih ali jih sprejeti v skladu s Protokolom št. 21. Prav tako se ugotavlja, da bi taki prihodnji specifični sporazumi ali taki naknadni notranji ukrepi EU spadali v okvir Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen navedenima pogodbama –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

NASLOV I

NARAVA IN PODROČJE UPORABE

ČLEN 1

Splošna načela

1. Spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih ustreznih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, ter spoštovanje načela pravne države je temelj notranje in mednarodne politike obeh pogodbenic in predstavlja bistven del tega sporazuma.
2. Pogodbenici potrjujeta svojo zavezanost spodbujanju trajnostnega razvoja v vseh njegovih razsežnostih, sodelovanju pri obravnavanju izzivov, povezanih s podnebnimi spremembami in globalizacijo, ter prispevanju k Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030.
3. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost Pariški deklaraciji o učinkovitosti pomoči, sprejeti leta 2005, in se strinjata, da bosta okrepili sodelovanje za nadaljnje izboljšanje razvoja.

4. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost načelom dobrega javnega upravljanja in boja proti korupciji na vseh ravneh, predvsem ob upoštevanju svojih mednarodnih obveznosti.

5. Pogodbenici se strinjata, da se bodo pri izvajanju dejavnosti sodelovanja v okviru tega sporazuma upoštevale potrebe in zmogljivosti vsake od njiju.

ČLEN 2

Cilji sodelovanja

Pogodbenici se glede na svoje dobro uveljavljeno partnerstvo dogovorita o v prihodnost usmerjenem odnosu z bolj strukturirano in strateško perspektivo, skupnimi vrednotami in vprašanji skupnega interesa ter se zavezujeta, da bosta vodili celosten dialog in spodbujali nadaljnje sodelovanje med njima na vseh področjih skupnega interesa. Njuna prizadevanja bodo zlasti usmerjena v:

- (a) krepitev dvostranskega in večstranskega sodelovanja v okviru vseh ustreznih regionalnih in mednarodnih forumov in organizacij, dejavnih na področju zadev, zajetih v tem sporazumu;
- (b) vzpostavitev sodelovanja pri preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje;
- (c) vzpostavitev dialoga o najtežjih mednarodnih hudodelstvih;
- (d) vzpostavitev sodelovanja na področju preprečevanja terorizma in mednarodnega kriminala ter boja proti njima;

- (e) zagotovitev pogojev za povečanje in razvoj trgovine in naložb med pogodbenicama ter njihovo spodbujanje v obojestransko korist ob hkratnem zagotavljanju spoštovanja načel in pravil STO, in sicer na način, ki podpira cilj trajnostnega razvoja ter spodbuja trajnostne dobavne verige in odgovorne poslovne prakse;
- (f) vzpostavitev sodelovanja na vseh področjih skupnega interesa, povezanih s trgovino in naložbami, za spodbujanje izvajanja načel in pravil STO, za olajšanje trajnostnih trgovinskih in naložbenih tokov ter za preprečevanje in odpravljanje trgovinskih in naložbenih ovir, in sicer na način, ki je skladen s tekočimi in prihodnjimi regionalnimi pobudami EU-ASEAN in trajnostnim razvojem ter jih dopolnjuje in prispeva k njim;
- (g) vzpostavitev sodelovanja na področju svobode, varnosti in pravice, vključno s pravno državo ter pravosodnim in pravnim sodelovanjem, varstvom osebnih podatkov, migracijami, bojem proti pranju denarja, organiziranemu kriminalu in prepovedanim drogam;
- (h) vzpostavitev sodelovanja na vseh drugih področjih skupnega interesa, zlasti na področjih makroekonomske politike in finančnih institucij, razvojnega načrtovanja, dobrega upravljanja na davčnem področju, boja proti korupciji, družbene odgovornost podjetij, industrijske politike ter mikro, malih in srednjih podjetij (v nadaljnjem besedilu: MMSP), informacijske družbe, znanosti, tehnologije in inovacij, nizkoogljičnega, krožnega in zelenega gospodarstva, biogospodarstva, podnebnih sprememb, energije, prometa, raziskav in razvoja, izobraževanja in usposabljanja, kulture, turizma, človekovih pravic, enakosti spolov, okolja in naravnih virov, kmetijstva in razvoja podeželja, zdravja, statistike, družbe znanja, varnosti hrane, fitosanitarnih in veterinarskih zadev, zaposlovanja in socialnih zadev;

- (i) krepitev sodelovanja pogodbenic v podregionalnih, regionalnih in tristranskih programih sodelovanja, v katerih lahko sodeluje druga pogodbenica;
- (j) povečanje vloge in prepoznavnosti pogodbenice v regijah druge pogodbenice z različnimi sredstvi, vključno s kulturnimi izmenjavami, uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljnjem besedilu: IKT) in izobraževanjem;
- (k) spodbujanje medosebnega razumevanja s sodelovanjem različnih nevladnih subjektov, kot so možganski trusti, akademiki, civilna družba in mediji, in sicer v obliki organizacije seminarjev, konferenc, mladinskega sodelovanja, projektov v kibernetnem prostoru, usposabljanj, izmenjav in drugih dejavnosti.

ČLEN 3

Orožje za množično uničevanje

1. Pogodbenici menita, da je širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev državnim in nedržavnim akterjem ena najresnejših nevarnosti za mednarodno stabilnost in varnost. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev, tako da bosta popolnoma upoštevali svoje veljavne obveznosti v okviru mednarodnih pogodb in sporazumov o razoroževanju in neširjenju orožja ter druge zadevne mednarodne obveznosti, kot so določene v okviru ZN, vključno z resolucijami VSZN. Pogodbenici se strinjata, da je ta določba bistveni element tega sporazuma.

2. Pogodbenici se tudi strinjata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev ter spodbujanju izvajanja ustreznih mednarodnih instrumentov o razoroževanju:

- (a) s sprejemanjem ukrepov za pristop k vsem drugim ustreznim mednarodnim instrumentom in njihovo polno izvajanje;
- (b) z izboljšanjem učinkovitosti, v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi, nacionalnega nadzora nad izvozom, pri čemer bosta nadzirali izvoz in tranzit blaga, povezanega z orožjem za množično uničevanje, vključno z nadzorom končne uporabe tehnologij z dvojno rabo za orožje za množično uničevanje, če je to primerno, in z učinkovitimi sredstvi za pravno ali upravno izvrševanje, tudi z učinkovitimi kaznimi in preventivnimi ukrepi za kršitve nadzora izvoza, vključno zlasti s sodelovanjem in krepitevijo zmogljivosti;
- (c) s spodbujanjem polnega in učinkovitega izvajanja Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, podpisane 1. julija 1968 v Londonu, Moskvi in Washingtonu, kot temelja svetovne ureditve neširjenja jedrskega orožja in razoroževanja ter pomembnega elementa pri razvoju uporabe jedrske energije v miroljubne namene, Konvencije o prepovedi biološkega in toksičnega orožja – Konvencije o prepovedi izpopolnjevanja, proizvodnje in ustvarjanja zalog bakteriološkega (biološkega) in toksičnega orožja ter o njegovem uničenju, podpisane v 10. aprila 1972 v Londonu, Moskvi in Washingtonu, in Konvencije o kemičnem orožju, podpisane 13. januarja 1993 v Parizu in New Yorku.

3. Pogodbenici se strinjata, da bosta vzpostavili redni dialog, ki bo spremljal in utrjeval te elemente. Takšen dialog lahko poteka na regionalni osnovi.

ČLEN 4

Osebno in lahko orožje ter drugo konvencionalno orožje

1. Pogodbenici priznavata, da nedovoljena proizvodnja, prenos in pretok osebnega in lahkega orožja, vključno s strelivom zanj, pa tudi njegovo čezmerno kopičenje, nezadostna upravljanje in varnost zalog ter nenadzorovano širjenje, ki imajo številne humanitarne in družbeno-gospodarske posledice, še vedno resno ogrožajo mir in mednarodno varnost ter trajnostni razvoj na individualni, lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni.
2. Pogodbenici se strinjata, da bosta upoštevali in v celoti izpolnjevali svoje obveznosti v zvezi z obravnavanjem nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem, vključno s strelivom zanj, v okviru veljavnih mednarodnih sporazumov in resolucij VSZN ter svoje zaveze v okviru drugih mednarodnih instrumentov, ki veljajo na tem področju, kot je Akcijski program ZN za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje vseh oblik nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem, ki ga je 20. julija 2001 sprejel VSZN.

3. Pogodbenici priznavata pomen notranjih sistemov nadzora pri prenosu konvencionalnega orožja v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi ter predmetom in namenom Pogodbe o trgovini z orožjem, sprejete z Resolucijo GSZN št. 67/234B z dne 2. aprila 2013. Pogodbenici priznavata, da je treba tak nadzor izvajati odgovorno kot prispevek k mednarodnim in regionalnim prizadevanjem za mir, varnost in stabilnost ter k zmanjševanju trpljenja ljudi in preprečevanju širjenja konvencionalnega orožja. Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili dialog in sodelovanje na področju nadzora nad izvozom.

4. Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili sodelovanje ter si prizadevali za usklajevanje, dopolnjevanje in sinergijo svojih prizadevanj v zvezi s preprečevanjem in izkoreninjenjem nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem, prenosom konvencionalnega orožja ter nacionalnimi sistemi za nadzor nad uvozom in izvozom konvencionalnega orožja.

ČLEN 5

Najtežja mednarodna hudodelstva

Pogodbenici ponovno potrjujeta, da najtežja hudodelstva, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, ne bi smela ostati nekaznovana ter da bi bilo treba njihov pregon zagotoviti z ukrepanjem na nacionalni ali mednarodni ravni, kot je ustrezno, in z izboljševanjem mednarodnega sodelovanja v skladu z njunima nacionalnima zakonodajama.

ČLEN 6

Sodelovanje pri preprečevanju terorizma in boju proti njemu

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomen boja proti terorizmu ob polnem spoštovanju pravne države, mednarodnega prava, zlasti Ustanovne listine Združenih narodov, podpisane 26. junija 1945 v San Franciscu, ter ustreznih resolucij VSZN, prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava. V tem okviru in ob upoštevanju Globalne strategije ZN za boj proti terorizmu iz Resolucije GSZN št. 60/288 z dne 8. septembra 2006, kakor je bila pozneje revidirana, in Skupne deklaracije ASEAN-EU o sodelovanju v boju proti terorizmu, sprejete 28. januarja 2003, se pogodbenici strinjata, da bosta sodelovali pri preprečevanju in onemogočanju terorizma v vseh njegovih oblikah in pojavih.

2. Pogodbenici to storita predvsem:

- (a) v okviru polnega izvajanja resolucij VSZN 1267 (1999), 1373 (2001), 1822 (2008), 2242 (2015), 2396 (2017) in 2462 (2019) ter drugih ustreznih resolucij ZN, mednarodnih konvencij in instrumentov;
- (b) z izmenjavo informacij o terorističnih skupinah in posameznikih ter njihovih podpornih mrežah v skladu z mednarodnim in nacionalnim pravom;

- (c) s sodelovanjem pri sredstvih, vključno z opremo, in metodah, uporabljenih za boj proti terorizmu, vključno s tehničnimi področji in usposabljanjem, ter z izmenjavo izkušenj v zvezi s preprečevanjem terorizma in rekrutiranjem zanj;
- (d) s sodelovanjem pri utrjevanju mednarodnega soglasja o boju proti terorizmu, financiranju terorizma in zlorabi informacijske tehnologije za teroristične namene ter s prizadevanjem za dogovor o splošni konvenciji o mednarodnem terorizmu, ki bo dopolnila sedanje instrumente ZN in druge veljavne mednarodne instrumente za boj proti terorizmu;
- (e) z izmenjavo dobrih praks na področju varstva človekovih pravic v boju proti terorizmu.

NASLOV II

DVOSTRANSKO, REGIONALNO IN MEDNARODNO SODELOVANJE

ČLEN 7

Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah

1. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali in izmenjevali stališča v okviru regionalnih in mednarodnih forumov in organizacij, zlasti v okviru ZN ter njihovih specializiranih organizacij in agencij, med drugim tudi v okviru Mednarodne organizacije dela (MOD), odnosov znotraj dialoga ASEAN-EU, zlasti v strateškem partnerstvu ASEAN-EU, regionalnem forumu ASEAN (ARF) in azijsko-evropskem srečanju (ASEM).
2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali in izmenjavali stališča o gospodarskih in drugih povezanih zadevah v okviru regionalnih in mednarodnih forumov in v organizacij, med drugim v okviru ASEM, Konference Združenih narodov za trgovino in razvoj ter STO in Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO).

ČLEN 8

Dvostransko in regionalno sodelovanje

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta na vsakem področju dialoga in sodelovanja v okviru tega sporazuma in ob ustreznem poudarku na zadevah dvostranskega sodelovanja izvajali povezane dejavnosti na dvostranski ali regionalni ravni ali s kombinacijo obeh okvirov. Pri izbiri ustreznega okvira si bosta pogodbenici prizadevali, da se kar najbolje izkoristi učinek in okrepi sodelovanje vseh zainteresiranih strani, hkrati pa bosta zagotavljali najboljšo možno uporabo razpoložljivih sredstev ob upoštevanju politične in institucionalne izvedljivosti ter zagotavljanju skladnosti z drugimi dejavnostmi, ki vključujejo države članice EU in ASEAN.
2. Pogodbenici se lahko po potrebi odločita, da v skladu s svojimi finančnimi postopki in viri razširita finančno podporo na dejavnosti sodelovanja na področjih, ki jih zajema ta sporazum ali ki so z njim povezana. To sodelovanje lahko zlasti vključuje organizacijo programov usposabljanja, delavnic in seminarjev, izmenjavo strokovnjakov, študije in druge dejavnosti, o katerih se sporazumeta pogodbenici.

NASLOV III

SODELOVANJE NA PODROČJU TRGOVINE IN NALOŽB

ČLEN 9

Splošna načela

1. Pogodbenici z dialogom o dvostranskih in večstranskih trgovinskih ter s trgovino povezanih vprašanjih krepijo dvostranske trgovinske odnose in spodbujata večstranski trgovinski sistem na način, ki podpira cilj trajnostnega razvoja.
2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta spodbujali razvoj in razvejanost njune medsebojne trgovinske menjave na najvišji mogoči ravni ter v njuno vzajemno korist v skladu z načeli in pravili STO. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta izboljšali pogoje za dostop do trgov s sprejetjem ukrepov za povečanje preglednosti, ob upoštevanju dela, ki so ga na tem področju opravile mednarodne organizacije.
3. Pogodbenici se medsebojno obveščata o razvoju trgovinskih in s trgovino povezanih politik ali o drugih sorodnih vprašanjih, kot so kmetijska politika, politika o varnosti hrane, netarifni ukrepi ter potrošniška in okoljska politika, vključno z ravnanjem z odpadki.

4. Pogodbenici spodbujata dialog in sodelovanje za razvoj medsebojnih trgovinskih in naložbenih odnosov, vključno z reševanjem, med drugim, trgovinskih težav na področjih iz členov 10 do 19 tega sporazuma.

ČLEN 10

Sanitarna in fitosanitarna vprašanja

1. Pogodbenici sodelujeta na področju varnosti hrane ter sanitarnih in fitosanitarnih vprašanj z namenom varstva človeškega, živalskega ali rastlinskega življenja ali zdravja na ozemlju pogodbenic.
2. Pogodbenici razpravljata in izmenjujeta informacije o njunih zadevnih ukrepih, kot jih opredeljuje Sporazum STO o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, ki je začel veljati z ustanovitvijo STO 1. januarja 1995 in tako vključuje standarde Mednarodne konvencije o varstvu rastlin, podpisane 6. decembra 1951 v Rimu, Mednarodne organizacije za živalske kužne bolezni in Komisije za Codex Alimentarius.
3. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali pri gradnji zmogljivosti v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi zadevami. Taka gradnja zmogljivosti je posebej prilagojena potrebam vsake pogodbenice in se izvaja z namenom, da vsaki od pogodbenic pomaga pri upoštevanju pravnega okvira druge pogodbenice.

4. Pogodbenici na zahtevo katere koli od pogodbenic vzpostavita pravočasen dialog o sanitarnih in fitosanitarnih vprašanjih, da bi obravnavali zadeve v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi vprašanji ter drugimi nujnimi vprašanji s tega področja.
5. Pogodbenici določita kontaktne točke za komunikacijo o zadevah iz tega člena.
6. Pogodbenici temu sodelovanju pripisujeta velik pomen.

ČLEN 11

Trajnostni prehranski sistemi

1. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju globalnega prehoda na trajnostne prehranske sisteme.
2. Pogodbenici spodbujata dialog, dejavnosti za gradnjo zmogljivosti in tesno sodelovanje pri vprašanjih skupnega interesa za spodbujanje trajnostnih prehranskih sistemov v skladu s cilji trajnostnega razvoja ZN. Ta vprašanja med drugim vključujejo:
 - (a) zmanjšanje vpliva prehranskih sistemov na okolje in podnebje;
 - (b) trajnostne kmetijske in prehranske sisteme v vseh fazah prehranske verige, vključno z agroekologijo, ekološko pridelavo, zmanjšanjem uporabe in tveganja pesticidov, dobrobitjo živali in protimikrobno odpornostjo;

- (c) zmanjšanje izgub hrane in živilskih odpadkov v celotni prehranski verigi;
 - (d) boj proti goljufijam s hrano.
- 3. Pogodbenici določita kontaktne točke za komunikacijo o zadevah iz tega člena.
 - 4. Pogodbenici temu sodelovanju pripisujeta velik pomen.

ČLEN 12

Tehnične ovire v trgovini

- 1. Pogodbenici spodbujata uporabo mednarodnih standardov in mednarodnih shem za akreditacijo ter si izmenjujeta informacije o standardih, tehničnih predpisih in postopkih ugotavljanja skladnosti, tudi v okviru Sporazuma STO o tehničnih ovirah v trgovini, ki je začel veljati ob ustanovitvi STO 1. januarja 1995.
- 2. Pogodbenici krepiata sodelovanje na področju standardov, tehničnih predpisov in postopkov ugotavljanja skladnosti, vključno z gradnjo tehničnih zmogljivosti in sodelovanjem za zagotavljanje skladnosti s Sporazumom STO o tehničnih ovirah v trgovini.

3. Pogodbenici imenujeta kontaktno točko za usklajevanje izmenjave informacij in sodelovanja v skladu s tem členom ter za olajšanje prizadevanj pri regulativnem sodelovanju med pogodbenicama.

ČLEN 13

Carinsko sodelovanje in trgovinske olajšave

1. Pogodbenici si izmenjujeta izkušnje in preučujeta možnosti za poenostavitev uvoznih, izvoznih in drugih carinskih postopkov, povečanje preglednosti trgovinskih predpisov in razvoj carinskega sodelovanja, vključno z učinkovitimi mehanizmi medsebojne upravne pomoči. Pogodbenici sodelujeta z namenom olajšanja izvajanja Sporazuma STO o olajševanju trgovine, ki je začel veljati 22. februarja 2017. Pogodbenici bosta namenili posebno pozornost večji varnosti mednarodne trgovine, vključno s storitvami prevoza, in zagotavljanju usklajenega pristopa z vidika olajševanja trgovine, učinkovitega nadzora ter boja proti carinskim goljufijam in nepravilnostim.
2. Pogodbenici brez poseganja v druge oblike sodelovanja iz tega sporazuma izražata svoj interes, da bosta v prihodnosti preučili možnost sklenitve protokolov o carinskem sodelovanju in vzajemni pomoči v institucionalnem okviru iz tega sporazuma.

ČLEN 14

Protidamping

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje pravice in obveznosti iz člena VI Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (v nadaljnjem besedilu: GATT) 1994 in Sporazuma STO o izvajanju člena VI GATT 1994, zlasti člena 15 Sporazuma.
2. Pogodbenici pripisujeta velik pomen sodelovanju na področju protidampinskih ukrepov.

ČLEN 15

Naložbe

Pogodbenici z razvojem privlačnega in ugodnega okolja za vzajemne naložbe spodbujata obsežnejše naložbene tokove prek stalnega dialoga, namenjenega boljšemu razumevanju in sodelovanju pri naložbenih vprašanjih, preučevanju upravnih mehanizmov za olajševanje naložbenih tokov ter spodbujanju preglednosti, odprtosti in nediskriminacije za vlagatelje v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi.

ČLEN 16

Politika varstva konkurence

1. Pogodbenici v skladu s svojimi zakoni, predpisi in notranjimi pravili spodbujata učinkovito oblikovanje in uporabo pravil konkurence ter razširjanje informacij za krepitev preglednosti in pravne varnosti za podjetja iz druge pogodbenice, ki delujejo na njunih trgih.
2. Pogodbenici si prizadevata za sodelovanje na medsebojno dogovorjenih področjih, da bi okrepili medsebojno razumevanje zakonov in politik na področju varstva konkurence druge pogodbenice.

ČLEN 17

Storitve

Pogodbenici vzpostavita stalen dialog, ki bo usmerjen zlasti v izmenjavo informacij o njunih zakonodajnih okoljih, spodbujanje medsebojnega dostopa do trgov, spodbujanje dostopa do kapitalskih in tehnoloških virov ter spodbujanje trgovine s storitvami med obema območjema ter na trgih tretjih držav.

ČLEN 18

Pravice intelektualne lastnine

1. Pogodbenici si izmenjujeta informacije in izkušnje o zadevah, povezanih z izvajanjem, spodbujanjem, razširjanjem, racionalizacijo, upravljanjem, varstvom in učinkovitim uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine, preprečevanjem zlorab teh pravic, bojem proti ponarejanju in piratstvu, in sicer prek carinskega sodelovanja in drugih ustreznih oblik sodelovanja, ter krepijo varstva takih pravic v skladu z medsebojnim dogovorom pogodbenic. Pogodbenici bosta v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi ter v skladu z ustreznimi mednarodnimi sporazumi, katerih pogodbenici sta, sodelovali zlasti pri uveljavljanju pravic intelektualne lastnine in zaščiti patentov, geografskih označb, blagovnih znamk, avtorskih pravic in industrijskih modelov ter pri varstvu rastlinskih sort.
2. Pogodbenici si medsebojno zagotavljata tehnično pomoč na področju pravic intelektualne lastnine in si pomagata pri izboljšanju varstva intelektualne lastnine, uveljavljanju, uporabi in komercializaciji na podlagi evropskih izkušenj ter povečanju razširjanja znanja o teh pravicah.
3. Pogodbenici priznavata pomen Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum TRIPS) in javnem zdravju, sprejete 14. novembra 2001 v Dohi, in ponovno potrjujeta svojo zavezanost tej deklaraciji. Pogodbenici spoštujeta Sklep Generalnega sveta STO z dne 30. avgusta 2003 o odstavku 6 Deklaracije iz Dohe o Sporazumu TRIPS in javnem zdravju ter Protokol o spremembi Sporazuma TRIPS, sprejet 6. decembra 2005 v Ženevi, in prispevata k njunemu izvajanju.

ČLEN 19

Digitalna trgovina

1. Pogodbenici si izmenjujeta informacije o regulativnih zadevah v okviru digitalne trgovine v skladu s svojimi ustreznimi nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi, ki obravnavajo naslednje:

- (a) priznavanje in omogočanje interoperabilnih elektronskih storitev zaupanja in avtentikacije;
- (b) ravnanje s sporočili za neposredno trženje;
- (c) zaščito potrošnikov;
- (d) druge zadeve, pomembne za razvoj digitalne trgovine.

2. Pogodbenici ob priznavanju globalne narave digitalne trgovine potrjujeta pomen dejavnega sodelovanja v okviru večstranskih forumov za spodbujanje razvoja digitalne trgovine.

NASLOV IV

SODELOVANJE NA PODROČJU SVOBODE, VARNOSTI IN PRAVICE

ČLEN 20

Pravna država

1. Pogodbenici pri sodelovanju na podlagi tega naslova namenjata posebno pozornost spodbujanju pravne države in zagotavljanju enakega dostopa do pravnega varstva za vse. Pogodbenici bosta v vzajemno korist v celoti sodelovali pri učinkovitem delovanju institucij na področjih kazenskega pregona in pravosodja.
2. Sodelovanje med pogodbenicama vključuje tudi medsebojno izmenjavo informacij v zvezi s pravnimi sistemi in zakonodajo.

ČLEN 21

Enakost spolov ter opolnomočanje žensk in deklet

1. Pogodbenici priznavata nujnost enakosti spolov ter opolnomočenja vseh žensk in deklet kot samostojen cilj ter kot gonilno silo demokracije, trajnostnega in vključujočega razvoja, miru in varnosti.

2. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju enakosti spolov, polnega uživanja vseh človekovih pravic s strani žensk in deklet ter njihovega opolnomočanja, pa tudi pri zagotavljanju vključevanja vidika enakosti spolov v izvajanje tega sporazuma.

3. Pogodbenici si izmenjujeta dobre prakse in preučujeta nadaljnje sheme sodelovanja in morebitne sinergije med njunimi politikami in programi, povezanimi s spolom, v skladu z mednarodnimi standardi in zavezami, ki veljajo za pogodbenici, kot so Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW), ki jo je 18. decembra 1979 sprejela GSZN, Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje, sprejeti 15. septembra 1995 na 4. svetovni konferenci o ženskah v Pekingu, akcijski program Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju ter sklepni dokumenti konferenc o njunem pregledu, agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 in Resolucija VSZN 1325 (2000) ter njegove poznejše resolucije o ženskah, miru in varnosti.

ČLEN 22

Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali, da bi dosegli visoko raven varstva osebnih podatkov in zasebnosti ter njuno učinkovito izvrševanje v skladu s svojimi obveznostmi na podlagi mednarodnega prava o človekovih pravicah in drugih mednarodnih pravnih instrumentov na tem področju ter si tako prizadevali za olajšanje pretoka osebnih podatkov med pogodbenicama kot ključnega elementa za nadaljnji razvoj trgovinskih izmenjav in sodelovanja na področju kazenskega pregona v skladu z ustreznimi zakoni in drugimi predpisi pogodbenic.

2. Sodelovanje na področju varstva osebnih podatkov in zasebnosti med drugim vključuje tehnično in pravno pomoč v obliki izmenjave informacij in dobrih praks, usposabljanje in strokovno znanje ter spodbujanje sodelovanja zadevnih nadzornih organov pogodbenic pri izvrševanju, tudi v okviru večstranskih forumov.

ČLEN 23

Pravosodno in pravno sodelovanje

1. Pogodbenici okrepita obstoječe sodelovanje na področju medsebojne pravne pomoči in izročitve na podlagi ustreznih zanju zavezujočih mednarodnih sporazumov. Pogodbenici po potrebi okrepita obstoječe mehanizme in upoštevata razvoj novih mehanizmov za olajšanje mednarodnega sodelovanja na tem področju, zlasti s tesnejšim sodelovanjem z drugimi ustreznimi mednarodnimi mrežami za pravno sodelovanje.
2. Pogodbenici si prizadevata za razvoj pravosodnega sodelovanja v civilnih in gospodarskih zadevah, predvsem glede izvajanja njunih obveznosti, ki izhajajo iz večstranskih konvencij o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah, vključno s konvencijami Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu.
3. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju varnega in učinkovitega prenosa ustreznih sodnih pisanj, pridobivanja dokazov in zaslišanj prek videokonference, kot je ustrezno, ter varstva osebnih podatkov za namene mednarodnega pravosodnega sodelovanja.

ČLEN 24

Konzularna zaščita

Pogodbenici se strinjata, da bosta redno izmenjevali informacije, da bi dodatno olajšali zagotavljanje konzularne zaščite in uskladili prizadevanja v zvezi s konzularno pomočjo, zlasti v času krize.

ČLEN 25

Sodelovanje na področju migracij

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomen celovitega delovanja v zvezi z vsemi vprašanji, povezanimi z migracijami, vključno z zakonitimi migracijami v skladu s pristojnostmi EU in nacionalnimi pristojnostmi, upravljanjem migracijskih tokov v zvezi z nezakonitimi migracijami, temeljnimi vzroki nezakonitih migracij, mednarodno zaščito ter preprečevanjem nezakonitih migracij, tihotapljenja ljudi in trgovine z ljudmi ter bojem proti njim.
2. Sodelovanje med pogodbenicama se izvaja na obojestransko sprejemljivi podlagi in na celosten način v skladu z njunimi mednarodnimi obveznostmi in veljavno nacionalno zakonodajo. Sodelovanje bo med drugim osredotočeno na:
 - (a) odpravljanje temeljnih vzrokov nezakonitih migracij;

- (b) razvoj pravil in praks, namenjenih zagotavljanju mednarodne zaščite tistim, ki jo potrebujejo, v skladu z mednarodnim pravom, ob hkratnem zagotavljanju spoštovanja načel nevračanja, človečnosti ter mednarodne solidarnosti in sodelovanja, delitve bremena in odgovornosti;
- (c) pravila o sprejemu ter pravice in status oseb, sprejetih v skladu s temi pravili, pošteno obravnavo oseb, ki niso državljani države, v kateri zakonito prebivajo, izobraževanje in usposabljanje, ukrepe proti rasizmu in ksenofobiji;
- (d) vzpostavitev učinkovite in preventivne politike proti nezakonitim migracijam, tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi v skladu s Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (UNTOC), sprejeto z Resolucijo GSZN št. 55/25 z dne 15. novembra 2000, in njenimi protokoli, ki so začeli veljati za pogodbenici, vključno z možnostmi za boj proti tihotapskim mrežam, razbitje kriminalnih mrež, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, in zaščito žrtev take trgovine;
- (e) vračanje oseb brez dovoljenja za prebivanje, po možnosti prostovoljno, pod varnimi, humanimi in dostojnimi pogoji, vključno s spodbujanjem njihove prostovoljne in trajne vrnitve ter ponovni sprejem takih oseb v skladu z odstavkom 3;
- (f) vprašanja skupnega interesa na področju vizumov in varnosti potnih listin;

(g) vprašanja na področju upravljanja meja, ki so opredeljena kot vprašanja skupnega interesa.

3. V okviru sodelovanja za preprečevanje in nadzor nezakonitih migracij in brez poseganja v potrebo po zaščiti žrtev trgovine z ljudmi se pogodbenici nadalje strinjata o naslednjem:

- (a) Tajska ponovno sprejme vse svoje državljane, ki ne izpolnjujejo ali ki ne izpolnjujejo več veljavnih pogojev za vstop na ozemlje države članice ali prisotnost ali prebivanje na njem na zahtevo slednje ter brez nadaljnjih formalnosti in brez nepotrebnega odlašanja;
- (b) vsaka država članica ponovno sprejme vse svoje državljane, ki ne izpolnjujejo ali ki ne izpolnjujejo več veljavnih pogojev za vstop na ozemlje Tajske ali prisotnost ali prebivanje na njem na zahtevo slednje ter brez nadaljnjih formalnosti in brez nepotrebnega odlašanja;
- (c) države članice in Tajska izdajo potne listine v ta namen. Če dokumenti ali druga dokazila o državljanstvu niso predloženi, pristojna diplomatska in konzularna predstavništva zadevne države članice ali Tajske na zahtevo Tajske ali zadevne države članice zagotovijo polno sodelovanje, da se nemudoma zagotovi dokazilo o državljanstvu.

4. Pogodbenici se v okviru posvetovanj o migracijskih vprašanjih strinjata, da bosta začeli dialog o ponovnem sprejemu, ki lahko na zahtevo katere koli pogodbenice, če pogoji to dopuščajo, privede do sklenitve sporazuma o ponovnem sprejemu, vključno z uporabo potne listine Evropske unije¹. Pogodbenici lahko razmislita tudi o začetku dialoga o olajšanju gibanja oseb, ki lahko na zahtevo katere koli pogodbenice, če pogoji to dopuščajo, privede do sklenitve sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov za državljane držav članic in Tajske.

ČLEN 26

Humanitarno sodelovanje

Pogodbenici si prizadevata za nadaljnje sodelovanje pri vseh vprašanjih v zvezi s humanitarnim sodelovanjem in pomočjo, vključno z razseljenimi osebami in podporo za gradnjo zmogljivosti za uradnike, ki se ukvarjajo z razseljenimi osebami na njunih območjih. Sodelovanje med pogodbenicama se izvaja na obojestransko sprejemljivi osnovi in za vsak primer posebej v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi, ki veljajo za pogodbenici, ter humanitarnimi načeli človečnosti, nepristranskosti, neodvisnosti in nevtralnosti. Pri teh prizadevanjih je treba še naprej upoštevati celosten pogled in razumevanje temeljnih vzrokov za razseljevanje ter iskanje trajnostnih rešitev. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta okrepili povezavo med humanitarnim delovanjem in razvojem.

¹ Uredba (EU) 2016/1953 Evropskega parlamenta in Sveta.

ČLEN 27

Boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji

Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, gospodarskemu in finančnemu kriminalu, hudim kaznivim dejanjem¹ in korupciji ter boju proti spolni zlorabi otrok. Namen takega sodelovanja je zlasti izvajanje in spodbujanje ustreznih mednarodnih standardov in pravnih instrumentov, katerih pogodbenici sta, kot so Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njeni dopolnilni protokoli ter Konvencija Združenih narodov proti korupciji, sprejeta z Resolucijo GSZN št. 58/4 z dne 31. oktobra 2003.

ČLEN 28

Sodelovanje pri preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter v boju proti njima

1. Pogodbenici se strinjata, da si je treba v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi v sodelovanju prizadevati za učinkovito preprečevanje zlorabe njunih finančnih sistemov za pranje denarja in financiranje terorizma in boj proti njima.

¹ Kot so opredeljena v členu 2b Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu.

2. Pogodbenici se strinjata, da si bosta prizadevali za razvoj in izvajanje zakonov, pravil in predpisov za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma v skladu s standardi, ki so jih razvili mednarodni organi, dejavni na tem področju, kot je Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF). Cilj sodelovanja iz odstavka 1 je tudi spodbujanje izmenjave ustreznih informacij v skladu z nacionalno zakonodajo.

ČLEN 29

Sodelovanje pri politiki na področju drog

1. Pogodbenici sodelujeta v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi, da bi zagotovili celovit, na dokazih temelječ, uravnotežen in integriran pristop z učinkovitim sodelovanjem in usklajevanjem med pristojnimi organi, vključno s tistimi v zdravstvenem, pravosodnem in notranjem sektorju ter v drugih ustreznih sektorjih, da bi zmanjšali ponudbo prepovedanih drog, trgovino z njimi in povpraševanje po njih ter njihov vpliv na uporabnike drog in družbo na splošno ter da bi dosegli učinkovitejšo preventivno politiko na področju drog in preprečili preusmerjanje predhodnih sestavin, vključno z „dizajnerskimi“ predhodnimi sestavinami, ki se uporabljajo za nezakonito proizvodnjo mamil in psihotropnih snovi ter novih psihoaktivnih snovi.

2. Pogodbenici se dogovorita o načinih sodelovanja za doseg te ciljev. Ukrepi temeljijo na skupno dogovorjenih načelih, določenih v konvencijah ZN za nadzor nad drogami, in na vseh mednarodnih zavezah pogodbenic v zvezi z nadzorom nad drogami.

3. Sodelovanje med pogodbenicama med drugim zajema tehnično in upravno pomoč, usposabljanje osebja, raziskave v zvezi z drogami, izmenjavo informacij in izkušenj o uporabi informacijske tehnologije na področju nadzora nad drogami ter o inovativnih pristopih k politiki na področju drog, sodelovanje na področju pravosodja in kazenskega pregona ter preprečevanje preusmerjanja predhodnih sestavin, vključno z „dizajnerskimi predhodnimi sestavinami“, ki se uporabljajo za nezakonito proizvodnjo mamil in psihotropnih snovi ter novih psihoaktivnih snovi. Pogodbenici se lahko dogovorita o vključitvi drugih področij, kot so izmenjava dobrih praks ali informacij o preprečevanju in zdravljenju odvisnosti od drog, rehabilitaciji in zmanjševanju škode zaradi odvisnosti od drog in spremljanju odvisnosti od drog, zdravila za nadomestitev droge ter dodatni ukrepi za okrepitev sodelovanja na področju nadzora nad predhodnimi sestavinami pri prepovedanih drogah, forenzična znanost, finančne preiskave, povezane z drogami, in alternativne razvojne dejavnosti.

NASLOV V

SODELOVANJE NA DRUGIH PODROČJIH

ČLEN 30

Človekove pravice

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali pri spodbujanju in varstvu človekovih pravic na podlagi načela medsebojnega soglasja in spoštovanja. Pogodbenici ohranjata reden smiseln in široko zastavljen dialog o človekovih pravicah.

2. Tako sodelovanje lahko med drugim vključuje:

- (a) gradnjo zmogljivosti za izvajanje mednarodnih instrumentov na področju človekovih pravic, ki veljajo za pogodbenici, in za krepitev izvajanja akcijskih načrtov v zvezi s človekovimi pravicami;
- (b) spodbujanje dialoga ter izmenjave stikov in informacij o človekovih pravicah;
- (c) krepitev konstruktivnega sodelovanja med pogodbenicama v okviru organov ZN za človekove pravice.

3. Pogodbenici sodelujeta pri krepitvi demokratičnih načel, pravne države in dobrega upravljanja. Tako sodelovanje lahko vključuje:

- (a) krepitev sodelovanja med nacionalnimi in regionalnimi institucijami na področju človekovih pravic, pravne države in dobrega upravljanja;
- (b) sodelovanje in usklajevanje za krepitev demokratičnih načel, človekovih pravic in pravne države, vključno z enakostjo pred zakonom, dostopom ljudi do učinkovite pravne pomoči in pravico do poštenega sojenja, dolžnega pravnega postopanja in dostopa do pravnega varstva, v skladu z njunimi obveznostmi po mednarodnem pravu o človekovih pravicah.

ČLEN 31

Sodelovanje finančnih sektorjev

Pogodbenici se strinjata, da v skladu s svojimi potrebami ter v okviru svojih programov in zakonodaj spodbujata sodelovanje med finančnimi institucijami.

ČLEN 32

Dialog na področju makroekonomske politike

Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili dialog med svojimi organi in sodelovali pri izmenjavi izkušenj v zvezi z makroekonomsko politiko, zlasti na področju gospodarskega povezovanja.

ČLEN 33

Dobro davčno upravljanje

Pogodbenici z namenom krepitve in razvoja gospodarskih dejavnosti ob upoštevanju potrebe po razvoju ustreznega regulativnega okvira priznavata načela dobrega davčnega upravljanja, vključno s svetovnimi standardi glede davčne preglednosti in izmenjave informacij, pravično obdavčitvijo ter minimalnimi standardi za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, ter se zavezujeata njihovemu izvajanju. Pogodbenici bosta spodbujali dobro davčno upravljanje, izboljšali mednarodno sodelovanje na davčnem področju, razvili ukrepe za učinkovito izvajanje navedenih načel in olajšali pobiranje davčnih prihodkov za namene preprečevanja davčnih utaj in izogibanja davkom.

ČLEN 34

Industrijska politika ter sodelovanje MMSP

Pogodbenici se ob upoštevanju svojih gospodarskih politik in ciljev strinjata, da bosta spodbujali sodelovanje na področju industrijske politike, ki podpira vključujoče, trajnostne in v razvoj usmerjene proizvodne dejavnosti, ustvarjanje dostojnih delovnih mest, podjetništvo, ustvarjalnost in inovacije ter odpornost dobavnih verig in dostop do financiranja na vseh ustreznih področjih, da bi izboljšali formalizacijo in dostop do mednarodnih trgov, konkurenčnost ter rast mikro, malih in srednjih podjetij (MMSP), med drugim:

- (a) z izmenjavo informacij in izkušenj pri ustvarjanju okvirnih pogojev za izboljšanje konkurenčnosti MMSP;

- (b) s spodbujanjem stikov med gospodarskimi subjekti, pospeševanjem skupnih naložb ter ustanavljanjem skupnih podjetij in informacijskih mrež, in sicer s pomočjo obstoječih horizontalnih programov EU, pri čemer bosta zlasti spodbujali prenos programske in strojne tehnologije med partnerji;
- (c) z zagotavljanjem informacij, spodbujanjem inovacij in izmenjavo dobrih praks pri dostopu do financ in trgov;
- (d) s podpiranjem gradnje zmogljivosti za MMSP, da se jim omogoči lažje vključevanje v svetovno gospodarstvo in dobavne verige;
- (e) z omogočanjem in podpiranjem ustreznih dejavnosti, ki jih izvajajo MMSP pogodbenic;
- (f) s spodbujanjem socialne odgovornosti podjetij in odgovornih poslovnih praks, vključno s trajnostno porabo in proizvodnjo.

ČLEN 35

Omogočanje lažjega poslovnega sodelovanja

Pogodbenici omogočata in podpirata ustrezne dejavnosti sodelovanja, ki se izvajajo v njunih zasebnih sektorjih.

ČLEN 36

Sodelovanje na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij

1. Pogodbenici se ob priznavanju, da so informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ključni elementi sodobnega življenja ter bistvenega pomena za gospodarski in družbeni razvoj, strinjata, da si bosta izmenjavali stališča o svojih politikah na tem področju, da bi spodbujali ekonomski in socialni razvoj ter človekove pravice in temeljne svoboščine.
2. Sodelovanje na tem področju bo med drugim osredotočeno na:
 - (a) sodelovanje v različnih regionalnih dialogih o različnih vidikih informacijske družbe, zlasti o politikah in ureditvi elektronskih komunikacij, vključno z univerzalnimi storitvami, izdajanjem licenc in splošnih dovoljenj, varstvom osebnih podatkov ter neodvisnostjo in učinkovitostjo regulativnega organa;
 - (b) medsebojno povezljivost in interoperabilnost raziskovalnih mrež in storitev pogodbenic ter jugovzhodne Azije;
 - (c) standardizacijo in širjenje novih IKT;
 - (d) spodbujanje sodelovanja pogodbenic pri raziskavah na področju IKT;

- (e) skupne raziskovalne projekte na področju IKT, zlasti z okvirnimi raziskovalnimi programi Unije. V sodelovanje med pogodbenicama naj bi bila vključena naslednja področja: e-uprava, mobilne aplikacije, animacija in multimediji;
 - (f) varnostna vprašanja in/ali vidike IKT, vključno s spodbujanjem spletne varnosti, bojem proti kibernetiski kriminaliteti, dezinformacijam ter zlorabi informacijske tehnologije in vseh oblik elektronskih medijev.
3. Spodbuja se sodelovanje med podjetji v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenic.
4. Pogodbenici sodelujeta na področju kibernetiske varnosti z izmenjavo informacij o strategijah, politikah in najboljših praksah v skladu s svojo zakonodajo in mednarodnimi obveznostmi.
5. Pogodbenici spodbujata izmenjavo informacij o kibernetiski varnosti na področju izobraževanja in usposabljanja, pobudah za ozaveščanje, uporabi njunih ustreznih standardov in tehničnih specifikacij za namene obvladovanja tveganj za kibernetisko varnost ter kibernetisko varnost izdelkov in storitev IKT, vključno s certificiranjem kibernetiske varnosti, ter povezanih politikah na področju raziskav in razvoja.

ČLEN 37

Sodelovanje na področju znanosti, tehnologije in inovacij

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali na vseh področjih znanosti, tehnologije in inovacij, kjer bo to v njunem skupnem interesu, ob upoštevanju njunih zadevnih politik.

Sodelovanje bo okrepilo podporo večstranskim in regionalnim pobudam na področju raziskav in inovacij za zagotavljanje novih rešitev za zelene, digitalne, zdravstvene, socialne in inovacijske izzive. Skupni ukrepi bodo še posebej potrebni za preprečevanje prihodnjih svetovnih zdravstvenih kriz, zlasti porajajočih se nalezljivih bolezni, in za skupno zavezanost oblikovanju bolj zdravega, varnega, pravičnega in trajnostnega sveta. Področja sodelovanja lahko med drugim zajemajo iskanje rešitev za svetovne izzive, kot so podnebne spremembe, kriza biotske raznovrstnosti, onesnaževanje, izčrpavanje virov ali nalezljive bolezni, tudi v kriznih razmerah, ter rešitev, ki omogočajo zeleni in digitalni prehod. Pri teh pobudah bi bilo treba prevzeti vodilno vlogo v svetu pri podnebnih in okoljskih ambicijah.

2. Cilji takega sodelovanja so:

- (a) spodbujanje kontinuitete znanstvenih, tehnoloških in inovacijskih programov ter podpiranje gospodarskega razvoja, na znanju temelječe družbe, kakovostnega življenja in trajnostnega okolja;
- (b) spodbujanje izmenjave informacij in znanja o znanosti, tehnologiji in inovacijah, zlasti o izvajanju politik in programov;

- (c) spodbujanje trajnih odnosov med znanstvenimi skupnostmi, raziskovalnimi centri, univerzami in industrijami pogodbenic;
 - (d) spodbujanje razvoja človeških virov;
 - (e) spodbujanje skupnih raziskav na področju znanstvenega in tehnološkega sodelovanja ter spodbujanje enakopravnega dostopa do rezultatov raziskav, partnerstva pri teh rezultatih in njihovega skupnega lastništva v skladu s pravili o pravicah intelektualne lastnine, skupnimi vrednotami in načeli ter dogovorjenimi okvirnimi pogoji.
3. Sodelovanje poteka v obliki skupnih raziskovalnih projektov in izmenjav, srečanj in usposabljanj znanstvenikov prek mednarodnih programov mobilnosti, ki zagotavljajo čim boljše razširjanje rezultatov raziskav. Vsa intelektualna lastnina, ki izhaja iz skupnih raziskav in dejavnosti, se deli pod medsebojno dogovorjenimi pogoji.
4. Pogodbenici dajeta pri tem sodelovanju prednost udeležbi svojih vladnih agencij, visokošolskih ustanov, raziskovalnih centrov in proizvodnih sektorjev, zlasti MSP.
5. Pogodbenici se strinjata, da bosta storili vse za večjo ozaveščenost javnosti o možnostih, ki jih nudijo njuni programi sodelovanja na področju znanosti, tehnologije in inovacij.

ČLEN 38

Podnebne spremembe

1. Pogodbenici menita, da podnebne spremembe predstavljajo eksistencialno grožnjo za človeštvo, in ponovno poudarjata svojo zavezanost krepitevi globalnega odziva na to grožnjo. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost doseganju ciljev Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariškega sporazuma. V skladu s tem vsaka pogodbenica učinkovito izvaja Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariški sporazum.
2. Pogodbenici si prizadevata okrepiti svetovni odziv na podnebne spremembe in njihov vpliv. Pogodbenici prav tako krepiata sodelovanje pri politikah za pomoč pri blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanje negativnim učinkom podnebnih sprememb, vključno z dvigom morske gladine, ter za usmeritev svojih gospodarstev, vključno s finančnimi tokovi, v nizke emisije toplogrednih plinov in razvoj, odporen proti podnebnim spremembam, v skladu s Pariškim sporazumom.
3. Cilji takšnega sodelovanja so:
 - (a) krepitev zmogljivosti in sposobnosti za obravnavanje izzivov zaradi podnebnih sprememb na podlagi nacionalnih potreb in ob odzivanju nanje;
 - (b) krepitev gradnje zmogljivosti pri izvajanju nacionalno določenih prispevkov in nacionalnih načrtov prilagajanja ter drugih blažilnih ukrepov na področjih skupnega interesa v podporo trajnostni in nizkoogljični rasti;

- (c) spodbujanje sodelovanja in dialoga o podnebnem financiranju in razvoju finančnih mehanizmov za obravnavanje podnebnih sprememb, tudi z vključevanjem zasebnega sektorja;
- (d) prilagajanje na negativne učinke podnebnih sprememb, tudi z vključitvijo ukrepov za prilagajanje v razvojne strategije in načrtovanje pogodbenic na vseh ravneh;
- (e) spodbujanje sodelovanja pri raziskovalnih in razvojnih dejavnostih ter tehnologijah za blažitev in prilagajanje;
- (f) spodbujanje ozaveščanja, tudi pri najranljivejših skupinah prebivalstva in tistih, ki živijo na ranljivih območjih, lajšanje javne udeležbe pri odzivanju na podnebne spremembe in vključevanje analize posledic podnebnih sprememb za enakost spolov v zvezi s tem;
- (g) spodbujanje sodelovanja in dialoga o razvoju ekonomskih instrumentov za obravnavanje podnebnih sprememb, kot je oblikovanje cen ogljika, in po potrebi drugih instrumentov;
- (h) spodbujanje razvoja strategij za zmanjševanje in obvladovanje tveganja nesreč, tudi za ranljiva območja in skupnosti.

ČLEN 39

Energija

1. Pogodbenici si prizadevata za okrepitev sodelovanja v sektorju energetike, da bi:
 - (a) zagotovili splošen dostop do cenovno dostopnih, zanesljivih in trajnostnih energetske storitev ter občutno povečali delež energije iz obnovljivih virov v svetovni mešanici energetske virov;
 - (b) razvili nove, trajnostne in inovativne ter obnovljive oblike energije, vključno z biogorivi in biomaso, energijo vetra in sonca in geotermalno energijo ter proizvodnjo energije v hidroelektrarnah, ob upoštevanju pomena diverzifikacije oskrbe z energijo za krepitev energetske varnosti;
 - (c) podprli razvoj politik za večjo konkurenčnost energije iz obnovljivih virov;
 - (d) dosegli racionalno rabo energije in izboljšali energijsko učinkovitost tako na strani oskrbe kot povpraševanja s spodbujanjem energijske učinkovitosti pri proizvodnji, prenosu, distribuciji in končni rabi energije;
 - (e) spodbudili sodelovanje na področju tehnologije za čisto energijo, tudi s sodelovanjem na področju raziskav, zlasti na področju energije iz obnovljivih virov, shranjevanja energije in razogljičenja uporabe fosilnih goriv;
 - (f) spodbudili proizvodnjo električne energije iz nizkoogljčnih virov, ki prispeva k prehodu na čisto energijo v skladu s cilji Pariškega sporazuma;

- (g) krepili gradnjo zmogljivosti in spodbudili naložbe v energetska infrastrukturo in tehnologije za čisto energijo ob upoštevanju načela preglednosti;
- (h) spodbudili konkurenco in ugodno okolje za naložbe na trgu energije.

2. Pogodbenici se zato strinjata, da bosta spodbujali stike in skupne raziskave v obojestransko korist, tudi z regionalnim sodelovanjem na področju energetike. Ker agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariški sporazum tvorita krovni okvir, ki usmerja partnerstvo, pogodbenici ugotavljata, da je treba obravnavati povezave med cenovno dostopnim dostopom do storitev čiste energije in trajnostnim razvojem. Te dejavnosti se lahko med drugim spodbujajo v sodelovanju z Energetsko pobudo Evropske unije.

ČLEN 40

Promet

1. Pogodbenici si prizadevata za sodelovanje na ustreznih področjih prometne politike, da bi spodbujali trajnostni promet ter kakovostno, zanesljivo, trajnostno in odporno infrastrukturo, vključno z regionalno in čezmejno infrastrukturo, v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi in načeli, ki veljajo za obe pogodbenici, izboljšali pretok blaga in potnikov, podpirali gospodarski razvoj in blaginjo ljudi s poudarkom na cenovno ugodnem in pravičnem dostopu za vse, spodbujali pomorsko in letalsko varnost in zaščito, spodbujali varstvo okolja in povečali učinkovitost svojih prometnih sistemov.

2. Cilj sodelovanja pogodbenic na tem področju je spodbujanje:
- (a) izmenjave informacij o njunih prometnih politikah in praksah, zlasti glede varnih, cenovno ugodnih, dostopnih in trajnostnih sistemov mestnega in javnega prevoza za vse, s posebnim poudarkom na potrebah oseb v ranljivem položaju (vključno z ženskami, otroki, invalidi in starejšimi), kopenskega prometa, pomorskega prometa, zračnega prometa, prometne logistike ter medsebojne povezanosti in interoperabilnosti multimodalnih prometnih omrežij;
 - (b) uporabe globalnih satelitskih navigacijskih sistemov s poudarkom na regulativnih in industrijskih vprašanjih ter vprašanjih tržnega razvoja, ki so v obojestransko korist; v zvezi s tem bo preučena uporaba evropskega globalnega satelitskega navigacijskega sistema za doseganje čim večjih koristi za obe pogodbenici;
 - (c) dialoga, namenjenega izboljšanju varnosti v letalstvu, infrastrukturnih omrežij in operacij za zračni promet za hiter, učinkovit, trajnosten, varen in zanesljiv pretok ljudi in blaga ter preučitvi možnosti za nadaljnji razvoj odnosov na področju zračnega prometa. Še naprej je treba spodbujati sodelovanje na področju civilnega letalstva;

- (d) dialoga na področju storitev pomorskega prometa na področjih skupnega interesa, namenjenega zlasti: olajšanju odpravljanja vseh ovir, ki bi lahko ovirale razvoj pomorske trgovine, in sodelovanju na tem področju ter izboljšanju pogojev, pod katerimi poteka pomorski prevoz tovora med pristanišči pogodbenic, zagotavljanju neomejenega dostopa do mednarodnega in čezmejnega trgovanja na komercialni podlagi, krepitvi konkurenčnosti sektorja pomorskega prometa pogodbenic in zagotavljanju nediskriminatorne obravnave plovil, ki plujejo pod zastavo države članice oziroma Tajske ali jih upravljajo državljani ali družbe druge pogodbenice, v primerjavi z obravnavo njenih lastnih plovil v zvezi z dostopom do pristanišč, pomožnih storitev in pristaniških storitev, vključno z vlogo pomorskega prometa pri razvoju učinkovite prometne verige;
- (e) izvajanja standardov o varstvu, varnosti ter preprečevanju in zmanjšanju onesnaževanja morja, zlasti v pomorskem prometu, v skladu z ustreznimi mednarodnimi konvencijami, ki veljajo za obe pogodbenici, vključno s sodelovanjem v okviru ustreznih mednarodnih forumov, katerih cilj je zagotoviti boljše izvrševanje mednarodnih predpisov.

ČLEN 41

Turizem

1. Pogodbenici si v skladu z ustreznimi mednarodnimi smernicami za trajnostni turizem prizadevata izboljšati izmenjavo informacij in vzpostaviti najboljšo prakso, da bi zagotovili uravnotežen razvoj trajnostnega turizma, ki ustvarja delovna mesta in spodbuja lokalno kulturo in proizvode, ter spodbujata razvoj orodij za spremljanje učinkov trajnostnega razvoja na trajnostni turizem.
2. Pogodbenici se strinjata, da bosta razvili sodelovanje pri varovanju in doseganju kar največjega potenciala naravne in kulturne dediščine, in sicer z zmanjševanjem negativnih vplivov turizma, še posebej izkoriščanja ljudi, zlasti otrok, v kakršni koli obliki, s spoštovanjem prostoživečih živali, rastlinstva, biotske raznovrstnosti in ekosistemov, ter s povečanjem pozitivnega prispevka turistične dejavnosti k trajnostnemu razvoju lokalnih skupnosti, med drugim z razvojem trajnostnega turizma, ob upoštevanju celovitosti in interesov lokalnih in domorodnih skupnosti, ter z izboljšanjem usposabljanja v turistični panogi.

ČLEN 42

Izobraževanje in kultura

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta spodbujali sodelovanje na področju izobraževanja in kulture, ki ustrezno spoštuje njuno raznolikost, da bi povečali medsebojno razumevanje in poznavanje svojih kultur in jezikov.

2. Pogodbenici si prizadevata sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje prispevka izobraževanja in kulture k usposabljanju in kulturnim izmenjavam na področju trajnostnega razvoja ter izvajati skupne pobude na teh področjih, vključno s skupno organizacijo kulturnih dogodkov. Pogodbenici v zvezi s tem tudi soglašata, da bosta še naprej podpirali dejavnosti Azijsko-evropske fundacije (ASEF).
3. Pogodbenici se strinjata, da bosta tesno sodelovali v okviru ustreznih mednarodnih forumov, kot je Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco), da bi okrepili ohranjanje snovne in nesnovne kulturne dediščine, zlasti v okviru Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine, ki jo je 16. novembra 1972 sprejela generalna konferenca Unesca, in Konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine, ki jo je 17. oktobra 2003 sprejela generalna konferenca Unesca, pri čemer pripisujeta pomen spodbujanju kulturne raznolikosti za razvoj umetnosti in na znanju temelječega ustvarjalnega gospodarstva.
4. Pogodbenici nadalje spodbujata ukrepe za vzpostavitev vezi med njunimi strokovnimi agencijami in za spodbujanje izmenjave informacij, znanja, študentov, akademikov in strokovnjakov ter za nadaljnje spodbujanje povezav med možganskimi trusti. Pri sodelovanju in uporabi tehničnih sredstev izkoriščata možnosti, ki jih ponujajo programi Unije v Jugovzhodni Aziji na področju izobraževanja in kulture, ter izkušnje, ki sta jih pogodbenici pridobili na tem področju. Pogodbenici se tudi strinjata, da bosta okrepili sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja in spodbujali izvajanje programa Erasmus+ ter izmenjavali najboljše prakse na področju mladinskih politik in mladinskega dela.

ČLEN 43

Okolje in naravni viri

1. Pogodbenici se strinjata, da je treba sodelovati na področju varstva okolja in pri prizadevanjih za nizkoogljična, odporna, z viri gospodarna in krožna gospodarstva, vključno z biogospodarstvom, ki ločujejo gospodarsko rast od degradacije okolja, ter trajnostno ohranjati in upravljati naravne vire in spodbujati biotsko raznovrstnost kot podlago za razvoj sedanjih in prihodnjih generacij.
2. Pogodbenici se strinjata, da sodelovanje na področju okoljskih in naravnih virov spodbuja učinkovito rabo virov ter ohranjanje in izboljševanje okolja pri zasledovanju trajnostnega razvoja. Pogodbenici si bosta pri izvajanju sodelovanja prizadevali za izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in učinkovito izvajanje ustreznih večstranskih okoljskih sporazumov, vključno s Pariškim sporazumom.
3. Pogodbenici si prizadevata za nadaljevanje in krepitev sodelovanja na področju varstva okolja, zlasti kar zadeva:
 - (a) spodbujanje okoljske ozaveščenosti in dobrega okoljskega upravljanja, vključno z okrepljeno in smiselno udeležbo lokalnih skupnosti pri prizadevanjih za varstvo okolja in trajnostni razvoj;

- (b) prehod na krožno gospodarstvo, da se zagotovita trajnostna potrošnja in proizvodnja in čim bolj učinkovita raba virov ter da se čim bolj zmanjša nastajanje odpadkov, zlasti plastičnih, da se prepreči onesnaževanje morja s plastiko in mikroplastiko;
- (c) vključevanje vrednot ekosistemov in biotske raznovrstnosti v nacionalno in lokalno načrtovanje, strategije za zmanjševanje revščine in nacionalne račune ter spodbujanje izvajanja ustreznih večstranskih okoljskih sporazumov, vključno s tistimi o biotski raznovrstnosti in mednarodni trgovini s prostoživečimi vrstami;
- (d) varstvo, ohranjanje in obnavljanje zemljišč in tal ter trajnostno upravljanje zemljišč za doseganje nevtralnosti na področju degradacije zemljišč;
- (e) sodelovanje pri doseganju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in izboljšanju upravljanja gozdov, vključno s prispevki k regionalnemu sodelovanju v boju proti nezakoniti sečnji in z njo povezani trgovini, krčenju in degradaciji gozdov, vključno s spodbujanjem dobavnih verig za kmetijske proizvode, ki ne povzročajo krčenja gozdov, spodbujanjem ohranjanja, pogozdovanja, ponovnega pogozdovanja, obnove in povečanja gozdnih zalog ogljika. To lahko vključuje sklenitev sporazuma o prostovoljnem partnerstvu o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov;
- (f) učinkovito upravljanje nacionalnih parkov ter razglasitev in varstvo območij z bogato biotsko raznovrstnostjo in občutljivimi ekosistemi, pri čemer ustrezno upoštevata lokalne in domorodne skupnosti, ki živijo na teh območjih ali blizu njih, ter prizadete in ogrožene vrste;

- (g) varstvo in trajnostno upravljanje obalnih in morskih virov, vključno z morskimi zavarovanimi območji in okoljem;
- (h) preprečevanje nezakonitega čezmejnega pretoka kemikalij, trdnih in elektronskih odpadkov ter morskih odpadkov, ozonu škodljivih snovi ter prizadetih in ogroženih vrst, preprečevanje onesnaževanja vode, tal in zraka ter hrupa;
- (i) zagotavljanje vključujočega, odpornega in okolju prijaznega ravnanja s kemikalijami in odpadki;
- (j) spodbujanje sodelovanja na področju trajnostnega gospodarjenja z vodo in sanitarne ureditve za zagotovitev razpoložljivosti, kakovosti in učinkovite rabe vode;
- (k) spodbujanje ekoloških inovacij in čistih tehnologij za spodbujanje in uporabo okoljskih tehnologij, trajnostnih proizvodov in storitev, tudi z ustreznimi davčnimi in finančnimi spodbudami;
- (l) spodbujanje uporabe sistemov za opazovanje Zemlje pri okoljskih vprašanjih ter s tem povezane gradnje zmogljivosti in izmenjave izkušenj.

ČLEN 44

Upravljanje oceanov

1. Pogodbenici krepiata dialog in sodelovanje pri vprašanjih upravljanja oceanov z namenom spodbujanja dolgoročnega ohranjanja in trajnostnega upravljanja živih morskih virov in morskih ekosistemov.
2. Pogodbenici krepiata sodelovanje pri ohranjanju, upravljanju in trajnostnem izkoriščanju živih morskih virov, kot je opredeljeno v Konvenciji ZN o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982 (UNCLOS), sprejeti na tretji konferenci o pomorskem mednarodnem pravu 10. decembra 1982, in Kodeksu odgovornega ribištva, sprejetem z Resolucijo konference FAO št. 4/95 z dne 31. oktobra 1995. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali pri spodbujanju izvajanja ciljev Sporazuma Združenih narodov o izvajanju določb Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu v zvezi z ohranjanjem in upravljanjem čezconskih staležev rib in izrazito selivskih staležev rib in Sporazuma o pospeševanju upoštevanja mednarodnih ukrepov za ohranjanje in upravljanje s strani ribiških plovil na odprtem morju.
3. Poleg tega se pogodbenici strinjata, da bosta sodelovali:
 - (a) pri spodbujanju izvajanja Sporazuma FAO o ukrepih države pristanišča za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje;

- (b) z regionalnimi organizacijami za upravljanje ribištva ali pri ureditvah, v katerih sta članici, opazovalki ali sodelujoči nepogodbenici, in znotraj njih z namenom spodbujanja ohranjanja in trajnostnega upravljanja živih morskih virov in njihovih ekosistemov;
- (c) v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter z njimi povezanimi dejavnostmi s celovitimi, učinkovitimi in preglednimi ukrepi, vključno z izmenjavo izkušenj, spodbujanjem gradnje zmogljivosti in izmenjavo informacij o dejavnostih nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, kjer je to primerno, ob upoštevanju zaupnosti podatkov in nacionalne zakonodaje;
- (d) pri spodbujanju temeljnih načel in pravic pri delu v ribiškem sektorju in sektorju morske hrane ter pri izvajanju Konvencije o delu na področju ribolova št. 188 Mednarodne organizacije dela (MOD), podpisane 30. maja 2007 v Ženevi;
- (e) pri razvoju trajnostne in odgovorne morske akvakulture, vključno z izvajanjem ciljev in načel Kodeksa FAO za odgovorno ribištvo;
- (f) pri zmanjševanju pritiskov na oceane, med drugim z bojem proti morskim odpadkom in onesnaževanju morja, tudi iz kopenskih in ladijskih virov ter zaradi človekovih dejavnosti v pomorstvu v skladu z mednarodnimi obveznostmi, ki veljajo za pogodbenici, ter z ukrepi za prilagajanje in blažitev, da se poveča odpornost oceanov in obalnih skupnosti proti podnebnim spremembam.

ČLEN 45

Kmetijstvo, živinoreja, ribištvo in razvoj podeželja

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta spodbujali dialog na področju kmetijstva, živinoreje, ribištva in razvoja podeželja. Pogodbenici bosta izmenjevali informacije in razvili sodelovanje predvsem glede:
 - (a) kmetijske politike in mednarodnih kmetijskih obetov na splošno;
 - (b) spodbujanja in olajševanja trgovine s kmetijskimi proizvodi, vključno s trgovino z rastlinami, živalmi, vodnimi živalmi in njihovimi proizvodi;
 - (c) razvojne politike na podeželju, vključno z drugimi proizvodnimi viri in vložki, znanjem, finančnimi storitvami, trgi in priložnostmi za dodajanje vrednosti in nekmetsko zaposlovanje;
 - (d) politike v zvezi z rastlinskimi in živalskimi proizvodi ter proizvodi iz vodnih živali, vključno s shemami kakovosti kmetijskih proizvodov, kot so geografske označbe in ekološka pridelava, ter sodelovanje na področju dobrih kmetijskih praks;
 - (e) spodbujanja sistemov certificiranja in akreditacije v ekološkem kmetovanju ter trajnostne kmetijske proizvodnje.

2. Pogodbenici se strinjata, da bosta spodbujali tehnološko sodelovanje, gradnjo zmogljivosti ali druge oblike sodelovanja, ki povečujejo produktivnost, varno in trajnostno proizvodnjo ter odporne prakse na področjih kmetijstva, živinoreje, ribištva in razvoja podeželja ter izboljšujejo pripravljenost na bolezni rastlin in živali ter zoonotske bolezni, njihovo preprečevanje in odkrivanje, odzivanje nanje in nadzor nad njimi v skladu s pristopom „eno zdravje“ in mednarodnimi standardi.

3. Pogodbenici se strinjata, da bosta javni in zasebni sektor spodbujali k razpravi in izmenjavi poslovnih informacij, vključno s poslovnimi stiki in dejavnostmi ter promocijo trgovine za kmetijske proizvode.

ČLEN 46

Zdravstvo

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali ter si izmenjevali izkušnje in najboljše prakse v zdravstvenem sektorju, da bi okrepili dejavnosti na področju raziskav, obravnavali ogroženost zaradi hujših nenalezljivih in nalezljivih bolezni, vključno s pandemijo COVID-19, ter okrepili splošno zdravstveno varstvo in zdravstvene storitve, vključno s storitvami spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva. Pogodbenici se tudi strinjata, da si bosta izmenjevali stališča in najboljše prakse o regulativnih vprašanjih v zvezi z zdravili in medicinskimi pripomočki.

2. Sodelovanje poteka predvsem v okviru mednarodnih forumov, vključno s Svetovno zdravstveno organizacijo, in večstranskih pobud na področjih, kot so:
- (a) skupne raziskave in razvoj večjih vertikalnih zdravstvenih programov, skupne raziskave v okviru večstranskih pobud, kot sta svetovno zavezništvo za kronične bolezni in svetovno raziskovalno sodelovanje za pripravljenost na nalezljive bolezni;
 - (b) gradnja zmogljivosti in razvoj človeških virov;
 - (c) mednarodni sporazumi v zdravstvenem sektorju.

ČLEN 47

Zaposlovanje in socialne zadeve

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje in spodbujali tehnično pomoč na področju zaposlovanja in socialnih zadev, vključno s sodelovanjem na področju regionalne in socialne kohezije, zdravja in varnosti pri delu, enakosti spolov in enakega plačila za delo enake vrednosti, vseživljenjskega učenja ter razvoja znanj in spretnosti, socialne zaščite in dostojnega dela, da bi okrepili socialno razsežnost globalizacije.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta, da je treba podpreti proces globalizacije, ki koristi vsem, ter spodbujati polno in produktivno zaposlenost ter dostojno delo kot ključni element trajnostnega razvoja in zmanjševanja revščine, kot je bilo potrjeno v agendi za trajnostni razvoj do leta 2030, Deklaraciji MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo, sprejeti 10. junija 2008 v Ženevi, in Deklaraciji o prihodnosti dela ob stoletnici MOD, sprejeti 21. junija 2019 v Ženevi. Pogodbenici upoštevata značilnosti in raznolikost svojih gospodarskih in družbenih razmer.

3. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje zaveze glede spodbujanja in učinkovitega izvajanja mednarodno priznanih socialnih in delovnih standardov ter spoštovanja, spodbujanja in uresničevanja temeljnih načel in pravic pri delu, kot so določeni v Deklaraciji MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu, sprejeti 18. junija 1998 v Ženevi in spremenjeni 10. junija 2022. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali in zagotavljali tehnično pomoč pri prizadevanjih za ratifikacijo in izvajanje temeljnih konvencij MOD ter po potrebi sodelovali pri spodbujanju ratifikacije in izvajanja drugih posodobljenih konvencij MOD, tudi v zvezi z nasiljem in nadlegovanjem v svetu dela.

4. Pogodbenici se strinjata, da bosta spodbujali sodelovanje med vlado in socialnimi partnerji na področju zaposlovanja in socialnih zadev ter izmenjavo informacij o zaposlovanju, zdravju in varnosti pri delu, delovnih inšpekcijah in socialnem dialogu o socialni zaščiti in zaščiti dela.

5. Sodelovanje na podlagi tega člena lahko med drugim vključuje vzajemno dogovorjene specifične programe in projekte ter dialog, sodelovanje in pobude o temah skupnega interesa na dvostranski ali večstranski ravni, kot so ASEM, dialog EU- ASEAN in MOD.

ČLEN 48

Statistika

Pogodbenici se strinjata, da bosta v skladu z obstoječimi dejavnostmi statističnega sodelovanja med Unijo in ASEAN spodbujali sodelovanje pri usklajevanju statističnih metod in praks, vključno z zbiranjem, obdelavo, analiziranjem in razširjanjem statističnih podatkov, da bi povečali razpoložljivost visokokakovostnih, pravočasnih, relevantnih in podrobnejših zbirnih podatkov, kar bi jima omogočilo uporabo statističnih podatkov o trgovini z blagom in storitvami na obojestransko sprejemljivi podlagi ter splošneje na katerem koli drugem področju, zajetem v tem sporazumu in primernem za statistično obdelavo. Pogodbenici poudarjata pomen podatkov in statističnih podatkov za izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030.

ČLEN 49

Civilna družba

Pogodbenici priznavata vlogo in prispevek civilne družbe, zlasti akademikov in socialnih partnerjev, ter povezav med možganskimi trusti in socialnimi partnerji v procesu dialoga in sodelovanja v okviru tega sporazuma ter se strinjata, da bosta spodbujali in promovirali učinkovit dialog s civilno družbo ter spodbujali njeno učinkovito in konstruktivno udeležbo ter partnerstva z več deležniki.

NASLOV VI

NAČINI SODELOVANJA

ČLEN 50

Sredstva za sodelovanje

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta, v kolikor to omogočajo njuna sredstva in predpisi, zagotovili ustrezna sredstva, vključno s finančnimi sredstvi, da bi izpolnili cilje sodelovanja iz tega sporazuma.

2. Pogodbenici spodbujata Evropsko investicijsko banko, da v skladu s svojimi postopki in finančnimi merili nadaljuje dejavnost na Tajskem.

ČLEN 51

Sodelovanje pri razvoju tretjih držav

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta vzpostavili reden dialog v zvezi s svojimi razvojnimi programi v tretjih državah.
2. Pogodbenici se tudi strinjata, da bosta sodelovali pri skupnih ukrepih, katerih cilj je zagotavljanje podpore za trajnostni razvoj sosednjim državam Tajske in tudi drugim državam, in sicer v ustreznih sektorjih v okviru tristranskega sodelovanja. Področja sodelovanja določijo vsi vključeni partnerji na podlagi potreb držav upravičenk, zmogljivosti ter strokovnega znanja EU in Tajske, o njih pa se odloča *ad hoc*.

NASLOV VII

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLEN 52

Skupni odbor

1. Ustanovi se skupni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenic na najvišji možni ravni, katerega naloge so:
 - (a) zagotavljanje pravilnega delovanja in izvajanja tega sporazuma;
 - (b) določanje prednostnih nalog glede na cilje tega sporazuma;
 - (c) pripravljanje priporočil za spodbujanje ciljev tega sporazuma;
 - (d) po potrebi reševanje kakršnih koli razhajanj in nasprotij pri razlagi, izvajanju ali uporabi tega sporazuma v skladu s členom 55;
 - (e) preučevanje vseh informacij, ki jih predloži ena od pogodbenic glede neizpolnjevanja obveznosti, in izvedba posvetovanj z drugo pogodbenico, da se v skladu s členom 55 najde prijateljska rešitev, sprejemljiva za obe pogodbenici;

2. Skupni odbor se običajno sestane vsaj vsaki dve leti izmenično v Bangkoku in Bruslju, in sicer na sporazumno dogovorjen dan. Po dogovoru med pogodbenicama se lahko skličejo tudi izredna zasedanja skupnega odbora. Pogodbenici izmenično predsedujeta skupnemu odboru. Dnevni red sestankov skupnega odbora pogodbenici določita sporazumno.
3. Skupni odbor lahko ustanovi posebne delovne skupine, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih nalog. Te delovne skupine na vsakem sestanku podrobno poročajo skupnemu odboru o svojih dejavnostih.
4. Pogodbenici se strinjata, da je naloga skupnega odbora tudi zagotavljati pravilno delovanje vseh sektorskih sporazumov ali protokolov, ki so bili ali bodo sklenjeni med pogodbenicama.
5. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.

NASLOV VIII

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 53

Evolutivna klavzula

1. Pogodbenici lahko s skupnim dogovorom razširita ta sporazum, da bi izboljšali raven sodelovanja, vključno z dopolnitvijo sodelovanja s sporazumi ali protokoli o specifičnih področjih, sektorjih ali dejavnostih. Taki specifični sporazumi ali protokoli so sestavni del splošnih dvostranskih odnosov med pogodbenicama in so del skupnega institucionalnega okvira.
2. Kar zadeva izvajanje tega sporazuma, lahko vsaka pogodbenica predstavi predloge za razširitev obsega sodelovanja, pri čemer upošteva izkušnje, pridobljene z uporabo Sporazuma.

ČLEN 54

Drugi sporazumi

1. Brez poseganja v ustrezne določbe Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije niti ta sporazum niti ukrepi, sprejeti na njegovi podlagi, na noben način ne vplivajo na pooblastila držav članic, da izvajajo dejavnosti dvostranskega sodelovanja s Tajsko ali po potrebi sklenejo nove sporazume o partnerstvu in sodelovanju s Tajsko.
2. Ta sporazum ne vpliva na uporabo ali izvajanje zavez, ki jih imata pogodbenici v zvezi s tretjimi stranmi.
3. Nobena določba tega sporazuma pogodbenici ne preprečuje sprejetja kakršnih koli ukrepov, vključno z ukrepi za reševanje sporov, v skladu s katerim koli drugim mednarodnim sporazumom, katerega pogodbenici sta obe pogodbenici.

ČLEN 55

Izpolnitev obveznosti

1. Pogodbenici sprejmeta vse splošne in specifične ukrepe za izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi tega sporazuma. Poskrbita, da se dosežejo cilji, določeni s tem sporazumom.

2. V skladu s členom 52(1)(d) lahko vsaka pogodbenica na skupni odbor naslovi vsako razhajanje glede uporabe ali razlage tega sporazuma.
3. Če pogodbenica meni, da druga pogodbenica ni izpolnila katere od svojih obveznosti iz tega sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe v skladu z mednarodnim pravom.
4. Pogodbenica pred sprejetjem ustreznih ukrepov iz odstavka 3 predloži skupnemu odboru, razen v primerih iz odstavka 5, vse ustrezne informacije, potrebne za temeljito preučitev položaja, da bi se našla rešitev, sprejemljiva za pogodbenici. Pogodbenici se posvetujeta pod okriljem skupnega odbora. Kadar skupni odbor ne more najti obojestransko sprejemljive rešitve, lahko pogodbenica, ki je naslovila zadevo na skupni odbor, sprejme ustrezne ukrepe.
5. Če ima katera od pogodbenic resne razloge za domnevo, da druga pogodbenica ni izpolnila bistvenega dela katere koli obveznosti, ki je opisana kot bistveni element v členu 1(1) in členu 3(1), drugo pogodbenico nemudoma obvesti o taki neizpolnitvi. Skupni odbor na zahtevo katere koli pogodbenice ali če se pogodbenici dogovorita drugače nemudoma opravi posvetovanja v obdobju do 30 dni, v katerem temeljito preuči vse vidike ali podlago za ukrep, da bi se našla rešitev, sprejemljiva za pogodbenici. Po tem obdobju lahko pogodbenica obvestiteljica uporabi ustrezne ukrepe.

6. Pri izbiri ustreznih ukrepov je treba dati prednost tistim, ki najmanj motijo izvajanje tega sporazuma ali, odvisno od primera, katerega koli drugega specifičnega sporazuma. Taki ukrepi so začasni in sorazmerni s kršitvijo, da se spodbudi izpolnitev obveznosti. Za namene odstavka 4 lahko „ustrezni ukrepi“ vključujejo začasno delno ali popolno prekinitev tega sporazuma. Za namene odstavka 5 lahko „ustrezni ukrepi“ vključujejo začasno delno ali popolno prekinitev tega sporazuma ali katerega koli specifičnega sporazuma iz člena 53(1).

Vsaka pogodbenica sprejme odločitev o začasni prekinitvi v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi.

7. Pogodbenica lahko od skupnega odbora zahteva, da pregleda okoliščine, ki so privedle do uporabe ustreznih ukrepov, da bi poiskali obojestransko sprejemljivo rešitev za pogodbenici. Pogodbenica, ki sprejme ustrezne ukrepe, jih umakne takoj, ko je to upravičeno.

ČLEN 56

Olajševanje sodelovanja

Pogodbenici se za lažje sodelovanje v okviru tega sporazuma strinjata, da se uradnikom in strokovnjakom, ki so udeleženi v sodelovanju, za opravljanje nalog omogoči vse potrebno v skladu z njunimi zakoni in drugimi predpisi.

ČLEN 57

Ozemeljska veljavnost

Ta sporazum se po eni strani uporablja na ozemljih, na katerih se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, in sicer v skladu s pogoji iz navedenih pogodb, in po drugi strani na ozemlju Tajске.

ČLEN 58

Opredelitev pogodbenic

Za namene tega sporazuma izraz „pogodbenici“ pomeni Unijo ali njene države članice ali Unijo in njene države članice, v skladu z njihovimi pooblastili, na eni strani ter Tajsko na drugi strani.

ČLEN 59

Začetek veljavnosti in začasna uporaba

1. Ta sporazum začne veljati trideseti (30.) dan po datumu, ko je zadnja pogodbenica uradno obvestila drugo pogodbenico o dokončanju svojih za ta namen potrebnih notranjih pravnih postopkov.

2. Ne glede na odstavek 1 lahko Tajska in Evropska unija v skladu s svojimi notranjimi postopki ta sporazum delno ali v celoti uporabljata začasno do začetka njegove veljavnosti.
3. Taka začasna uporaba začne veljati trideseti (30.) dan po datumu, ko:
 - (a) je Evropska unija uradno obvestila Tajsko o zaključku potrebnih postopkov in navedla dele tega sporazuma, ki se začasno uporabljajo; ter
 - (b) je Tajska uradno obvestila Evropsko unijo o zaključku potrebnih postopkov in navedla dele tega sporazuma, ki naj bi se začasno uporabljali.
4. Vsaka pogodbenica lahko pisno uradno obvesti drugo pogodbenico o svojem namenu, da bo odpovedala začasno uporabo tega sporazuma. Odpoved začne učinkovati trideseti (30.) dan po datumu prejema takega uradnega obvestila.
5. Za določbe tega sporazuma, ki se uporabljajo začasno, se šteje, da se začetek veljavnosti tega sporazuma nanaša na datum začasne uporabe, kot je določen v odstavku 3.

Skupni odbor in drugi organi, ustanovljeni v okviru tega sporazuma, lahko opravljajo svoje naloge med začasno uporabo tega sporazuma, če so te naloge potrebne za zagotovitev začasne uporabe tega sporazuma. Vsi sklepi, ki jih sprejmejo med opravljanjem svojih nalog, prenehajo učinkovati, če je začasna uporaba tega sporazuma odpovedana v skladu z odstavkom 4.

ČLEN 60

Trajanje in odpoved

1. Ta sporazum velja za obdobje pet (5) let. Njegova veljavnost se samodejno podaljšuje za nadaljnja obdobja enega leta, razen če ena od pogodbenic drugo pogodbenico šest (6) mesecev pred iztekom katerega koli nadaljnjega obdobja enega leta pisno uradno obvesti o svoji nameri, da tega sporazuma ne podaljša.
2. Ta sporazum lahko ena od pogodbenic odpove s pisnim uradnim obvestilom, danim drugi pogodbenici. Odpoved začne učinkovati šest (6) mesecev po tem, ko je druga pogodbenica prejela uradno obvestilo. Taka odpoved ne vpliva na tekoče projekte, ki so se začeli v okviru tega sporazuma pred prejemom uradnega obvestila.

ČLEN 61

Spremembe

Vse spremembe tega sporazuma se opravijo s soglasjem pogodbenic. Vse spremembe začnejo veljati šele potem, ko pogodbenica obvesti drugo pogodbenico, da so končani vsi potrebni uradni postopki.

ČLEN 62

Skupne izjave

Skupne izjave in priloge k temu sporazumu so sestavni del tega sporazuma.

ČLEN 63

Uradna obvestila

Uradna obvestila v skladu s členom 59 se predložijo generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije oziroma ministrstvu za zunanje zadeve Tajske.

ČLEN 64

Verodostojna besedila

Ta sporazum je sestavljen v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, irskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in tajskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

V [...], dne [...]

SKUPNA IZJAVA O ČLENU 5
(NAJTEŽJA MEDNARODNA HUDODELSTVA)

Države članice in Tajska so podpisnice Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča, ki pomeni pomemben razvoj za mednarodni pravosodni sistem in njegovo učinkovito delovanje. Rimski statut določa, da so genocid, hudodelstva zoper človečnost in vojna hudodelstva „najtežja mednarodna hudodelstva“.

SKUPNA IZJAVA O ČLENU 23
(PRAVOSODNO IN PRAVNO SODELOVANJE)

Vlada Kraljevine Tajske z vsemi sredstvi v skladu s svojimi zakoni zagotovi, da nad osebo ne bo izvršena smrtna kazen, in če Sodišče izreče smrtno kazen, vlada Kraljevine Tajske predloži priporočilo za kraljevo pomilostitev.
